

R A P O R T
PRIVIND ACTIVITATEA
CONSILIULUI SUPERIOR AL PROCURORILOR
ÎN ANUL 2017

Chișinău
2018

CUPRINS:

SUMAR

I. Activitatea în domeniul elaborării bazei normative

II. Activitatea administrativă

2.1. Structura internă a organelor Procuraturii și a numărului de procurori în fiecare procuratură

2.2. Structura internă a Consiliului Superior al Procurorilor și statul de personal al acestuia

2.3. Bugetul Consiliului Superior al Procurorilor

2.4. Sediul Consiliului Superior al Procurorilor

2.5. Selectarea noilor membri ai Consiliului Superior al Procurorilor

III. Evaluarea profesională a performanțelor procurorilor

IV. Selecția și cariera procurorilor

4.1. Selecția candidaților la funcția de procuror

4.2. Cariera procurorilor

4.2.1. Numirea Adjuncților Procurorului General

4.2.2. Numirea procurorilor conducători, promovarea și transferul

V. Activitatea în domeniul formării profesionale a procurorilor

5.2. Activitatea în domeniul formării continue a procurorilor

5.3. Cumularea funcției de procuror cu activitatea didactică și științifică

VI. Atribuții în materie de încurajare, răspundere disciplinară și etică profesională

6.1. Încurajarea procurorilor pentru succese în activitate

6.2. Activitatea punitiv-disciplinară

6.3. Suspendarea din funcție a procurorilor suspendați în legătură cu pornirea urmăririi penale

VII. Demisia din funcție a procurorilor

VIII. Alte domenii de intervenție

8.1. Cooperarea internațională, inclusiv cu partenerii de dezvoltare

8.2. Avizarea unor proiecte de acte normative

8.3. Contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor

8.4. Transparența

IX. Concluzii

X. Prioritățile Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2018

SUMAR

Raportul privind activitatea Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2017 vine ca o sinteză a activităților continuatoare a acțiunilor restante din anul 2016 și, în egală măsură, ca un indicator ce se focusează asupra gradului de implementare a Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Este incontestabil faptul că, odată cu aprobarea Legii nr.3 din 25.02.2016, Procuratura Republicii Moldova a făcut un salt calitativ spre modernizare, or, legea este una contemporană, ajustată la cele mai înalte standarde europene, care pune în mod deosebit accentul pe independența procurorilor, pe transparență și integritate - criterii absolut necesare în activitatea de asigurare a supremației legii, iar pentru Consiliul Superior al Procurorilor, de rând cu operarea modificărilor în Constituția Republicii Moldova, a reprezentat cea mai semnificativă treaptă spre realizarea dublului rol – de garant al independenței și imparțialității procurorilor, precum și de autoadministrator-manager.

Procesul de elaborare a cadrului legislativ a fost unul de durată, complex și care a culminat cu modificarea la 25.11.2016 a Constituției Republicii Moldova, dar, este incontestabil mai anevoios traseul de implementare a cadrului legal, or, asupra procesului de implementare a pachetului de legi pentru Procuratură, au vegheat în permanență Parlamentul Republicii Moldova, partenerii de dezvoltare și, nu în ultimul rând, societatea civilă.

În comparație cu anul 2016, anul 2017 a fost pentru Consiliul Superior al Procurorilor un an nu mai puțin dinamic, cu multe evenimente, din perspectiva activităților și proiectelor proprii Procuraturii. În acest context, poate mai mult decât oricând, în paralel cu implicarea în complexul proces de implementare a noului cadru legal, Consiliul a trebuit să răspundă unor provocări și, în același timp, unor așteptări și cerințe interne.

Fiind antrenat activ în acest proces, Consiliul a reușit -

- să finalizeze aprobarea tuturor actelor normative care să asigure funcționalitatea sa și a Colegiilor din subordine;
- să remedieze și să lichideze toate acțiunile restante din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016;
- să consolideze transparența în activitatea sa;
- să revizuiască parțial link-ul Consiliului de pe pagina web oficială a procuraturii;
- să participe activ în calitate de consultant la aprobarea structurii instituționale a Procuraturii și la optimizarea numărului de procurori, personal detașat sau alți funcționari publici;
- să promoveze și să facă uz de instrumente moderne în activitatea de selecție și carieră a procurorilor;
- să angajeze procurorii în funcție potrivit principiului meritocrației.

Realizarea fiecăruia dintre aceste deziderate convenționale de reformă au necesitat maturitate, implicare și responsabilitate, atât din partea organelor de autoadministrare, cât și din partea conducerii Procuraturii, a angajaților instituției și a mai multor factori de decizie și parteneri de dezvoltare.

La finele anului 2016, din motive obiective, nu își începuseră activitatea *de facto* Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor și Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor. În Procuratura Generală, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și în Procuratura Anticorupție (unele posturi), precum și în mai multe procuraturi teritoriale, funcțiile de procuror conducător sau, după caz, de adjunct al acestuia erau nerevendicate, fiind ocupate prin instituirea interimatului. Din acest considerent, era imperios necesară definitivarea și aprobarea actelor normative interne care să permită organizarea concursurilor pentru selectarea procurorilor conducători.

În altă ordine de idei, din lipsă de reglementări interne, stagna și procesul de angajare în funcții a absolvenților Institutului Național al Justiției, iar deficitul de cadre era resimțit și afecta buna funcționare a subdiviziunilor procuraturii.

O altă preocupare a Consiliului Superior al Procurorilor a vizat pregătirea platformei pentru alegerea noii componente a acestuia și funcționarea instituției independent de Procurorul General și Procuratura Generală. Ca urmare, s-a pus accentul pe elaborarea Cadrului de bugetare pe termen mediu (CBTM pentru anii 2018-2020); efectuarea studiilor de fezabilitate cu privire la necesitățile în materie bugetară, necesitățile de resurse umane și echipament; elaborarea bugetului și prezentarea acestuia Ministerului Finanțelor; demararea procedurilor legale în scopul achiziționării sediului pentru Consiliul Superior al Procurorilor; organizarea Adunării Generale a Procurorilor în vederea selectării membrilor din rândurile procurorilor etc.

În materie disciplinară, atât Consiliul Superior al Procurorilor, cât și Colegiul de specialitate din subordine, au inițiat și promovat politici de toleranță *zero* față de acțiunile contrare eticii și deontologiei profesionale, acțiuni sau, după caz, inacțiuni ce au avut drept consecință afectarea bunei desfășurări a procedurilor penale.

Nu în ultimul rând, ținând cont de noile transformări ce au avut loc în procuratură, prin intermediul Institutului Național al Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor a promovat politici noi în materie de necesități, în vederea instruirii continue a procurorilor și a celei inițiale în cazul candidaților la funcția de procuror.

Astfel, în perioada anului 2017 Consiliul Superior al Procurorilor **s-a întrunit în 22 de ședințe** ordinare, fiind **adoptate 186 de hotărâri**. Deciziile adoptate au vizat competențele Consiliului definite în articolul 70 din Legea cu privire la Procuratură, după cum urmează:

- *elaborarea și aprobarea actelor instituționale ce reglementează activitatea organelor de autoadministrare a procurorilor;*
- *raportat la necesitățile constatate, avizarea proiectelor de ordine ale Procurorului General privind modificarea structurii interne a organelor procuraturii;*

- *organizarea concursurilor pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror și desemnarea învingătorilor acestora;*
- *formarea inițială și continuă a procurorilor;*
- *examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor Colegiilor din subordine etc.*

În domeniul instruirii procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor a avizat, conform atribuțiilor sale, proiectele Planurilor de formare inițială și continuă a candidaților la funcția de judecător și procuror pentru anul 2018 și a procurorilor în funcție, fiind formulate și amendamente.

Activitatea disciplinară în anul 2017 a cunoscut o dinamică fără precedent, în privința a 7 procurori fiind aplicată cea mai dură sancțiune disciplinară - eliberarea din funcție.

Transparența în activitate a fost asigurată prin publicarea pe pagina web oficială a procuraturii (link-ul Consiliului Superior al Procurorilor) a ordinii de zi a ședințelor ordinare, a hotărârilor și a proceselor-verbale, precum și prin transmiterea în timp real a unor ședințe cu privire la organizarea concursurilor pentru suplinirea unor funcții de procuror conducător.

Prezentul Raport este structurat în **10 capitole** și conține informații cu referire la cele mai importante domenii de activitate ale Consiliului Superior al Procurorilor, prin prisma activităților realizate în anul 2017.

I. Activitatea în domeniul elaborării bazei normative

Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură prevede o nouă abordare privind organizarea și funcționarea Procuraturii, totodată face referiri și la statutul și rolul Consiliului Superior al Procurorilor, deci ea oferă mai multe competențe pentru organele de autoadministrare, cu precădere Consiliului.

Potrivit *Legii*, Consiliul Superior al Procurorilor este unul din organele de autoadministrare ale procuraturii, dar cu un buget separat față de procuratură, ceea ce îi garantează independența. De asemenea, Consiliul are în subordine trei colegii: de evaluare a performanțelor, de disciplină și etică, de selecție și carieră.

Printre scopurile de bază, ce urmează a fi realizate prin implementarea noilor reglementări legislative și instituționale cu privire la Procuratură, sunt: sporirea independenței și responsabilității procurorilor, asigurarea principiilor legalității și respectării drepturilor omului la toate etapele procesului penal.

Fiind pe poziția că principala provocare a reformei procuraturii este de a garanta independența procurorilor, dar și de a responsabiliza activitatea lor, de comun acord cu conducerea Procuraturii Generale, Consiliul Superior al Procurorilor a creat grupuri de lucru care au inițiat procese active de elaborare a cadrului normativ pentru reglementarea activităților enunțate.

În final, au fost realizați următorii indicatori ai nivelului de implementare:

❖ Acte normative elaborate și aprobate de către Consiliul Superior al Procurorilor în anul 2017:

- Regulamentul cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-14/17 din 23.02.2017*);
- Modificarea Regulamentului privind modul de organizare și funcționare a Colegiului de disciplină și etică (*Hotărârea CSP nr.12-13/17 din 23.02.2017*);
- Modificarea Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-15/17 din 23.02.2017, Hotărârea CSP nr.12-63/17 din 24.06.2017 și Hotărârea CSP nr.12-147/17 din 26.10.2017*);
- Registrele candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror (*Hotărârea CSP nr.12-16/17 din 23.02.2017*);
- Structura și statul de personal al Consiliului Superior al Procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-45/17 din 27.04.2017*);
- Modelul legitimației procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-89¹/17 din 19.07.2017*);
- Bugetul Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2018 (*Hotărârea CSP nr.12-132/17 din 12.10.2017*);
- Fișele de post pentru unele funcții în cadrul Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-166/17 din 30.11.2017*);

- Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice în Consiliul Superior al procurorilor (*Hotărârea CSP nr.12-167/16 din 30.11.2017*).

❖ **Acte normative coordonate sau avizate de către Consiliul Superior al Procurorilor în anul 2017:**

- Proiecte de Ordin ale Procurorului General cu privire la structura și statul de personal al Procuraturii (*Hotărârea CSP nr.12-51/17 din 26.05.2017, Hotărârea CSP nr.12-140/17 din 12.10.2017 și Hotărârea CSP nr.12-158/17 din 16.11.2017*);

- Proiectul Planului de formare inițială a candidaților la funcțiile de procuror și judecător în perioada 16 octombrie 2017 – 16 aprilie 2019 (*Hotărârea CSP nr.12-127/17 din 07.09.2017*);

- Proiectul de buget al Procuraturii pentru anul 2018 (*Hotărârea CSP nr.12-131/17 din 12.10.2017*);

- Proiectul Planului de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anul 2018 (*Hotărârea CSP nr.12-159/17 din 16.11.2017*);

- Proiectul Planului de formare continuă a grefierilor, asistenților judiciari, șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești, consultanților procurorului, consilierilor de probațiune și a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, pentru anul 2018 (*Hotărârea CSP nr.12-160/17 din 16.11.2017 etc.*

Pornind de la resursele de care a dispus Consiliul pe parcursul anului 2017, considerăm că activitatea de elaborare a cadrului normativ pentru implementarea modificărilor operate în Legea cu privire la Procuratură a fost una suficientă.

II. Activitatea administrativă

2.1. Structura internă a organelor Procuraturii și a numărului de procurori în fiecare procuratură

Legea nr.3 din 25.02.2016 a venit cu o nouă abordare a procesului de organizare a Procuraturii pe dimensiune administrativă. Astfel, potrivit art.7 alin.(3) din legea prenotată, *structura Procuraturii Generale, a procuraturilor specializate și a procuraturilor teritoriale, precum și reședințele acestora se stabilesc și se modifică de Procurorul General, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.*

Deși la nivel structural și la capitolul repartizare a forței de muncă procesele s-au finalizat la 01.01.2017 odată cu reorganizarea prin fuzionare a Procuraturii municipiului Chișinău, în anul 2017 s-au remarcat prin necesitatea operării unor modificări în ordinele de structură și personal, astfel încât subdiviziunile procuraturilor să devină funcționale, iar procurorii conducători să poată asigura un management eficient.

În acest context, Consiliul Superior al Procurorilor a avizat pozitiv 3 proiecte de Ordine ale Procurorului General, prin care s-au operat modificări la statul de personal în anumite procuraturi teritoriale și specializate (*Hotărârea CSP nr.12-51/17 din 26.05.2017, Hotărârea CSP nr.12-140/17 din 12.10.2017 și Hotărârea CSP nr.12-158/17 din 16.11.2017*).

Acordarea sediilor unice pentru procuraturile dislocate în mun.Bălți, precum și pentru cele care vor fi amplasate în mun.Chișinău, pe bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, posibil să necesite noi revizuiți ale Ordinilor Procurorului General cu privire la statele de personal din aceste instituții.

2.2. Structura internă a Consiliului Superior al Procurorilor și statul de personal al acestuia

În temeiul unui parteneriat cu Oficiul de la Chișinău al Consiliului European, a fost elaborat un Raport de evaluare a necesităților instituționale ale Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2017 – 2018. Acest Raport a fost anticipat de studii de fezabilitate, work-shop-uri cu membrii Consiliului și ai Colegiilor din subordine, inclusiv a fost organizată o masă rotundă la care au fost dezbătute propunerile experților. Astfel, au fost conturate necesitățile de resurse umane pentru buna funcționare a Consiliului Superior al Procurorilor, necesități de infrastructură, necesități tehnice și, nu în ultimul rând, evaluate necesitățile din perspectiva instruirilor necesare pentru angajații organelor de autoadministrare ale procurorilor.

În baza acestui studiu, la 27.04.2017 a fost aprobată organigrama și statul de personal al Consiliului Superior al Procurorilor, cu un personal scriptic de **43** de unități salarizate din bugetul Consiliului Superior al Procurorilor. Potrivit organigramei, în

cadrul Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor s-au constituit două Direcții și un Serviciu.

Aprobarea structurii și statului de personal au permis avansarea în procedurile de elaborare a Cadrului de Bugetare pe Termen Mediu și, ulterior, elaborarea proiectului de buget al Consiliului.

2.3. Bugetul Consiliului Superior al Procurorilor

Pentru anul 2017 Consiliul Superior al Procurorilor nu a dispus de un buget propriu. Prioritară, însă, a fost activitatea de elaborare a proiectului de buget, astfel încât, începând cu anul 2018, Consiliul să beneficieze de un buget propriu.

Și în acest aspect, Consiliul Superior al Procurorilor a beneficiat de suportul experților bugetari, angajați de Oficiul de la Chișinău al Consiliului European. Consiliul Superior al Procurorilor a participat la ciclul de întocmire a Cadrului bugetar pe termen mediu, prezentând Ministerului Justiției documentul de politici în materie bugetar-fiscală pentru anii 2018 – 2020.

La 29.03.2017 Consiliul a obținut Certificatul de atribuire a codului fiscal.

Ulterior, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr.289 din 15.12.2017, Consiliului Superior al Procurorilor i-au fost alocate mijloace bănești în sumă de **9.736,7 mii MDL**, cu mențiunea că **4.594 mii MDL** au fost alocate doar pentru cheltuieli de personal.

2.4. Sediul Consiliului Superior al Procurorilor

La începutul anului 2017 a fost adresată o solicitare Guvernului Republicii Moldova în vederea identificării unui sediu, în care Consiliul Superior al Procurorilor să-și desfășoare activitatea. Ulterior, în bugetul Procuraturii pentru anul 2017 au fost incluse mijloace financiare în sumă de aproximativ 32.000 mii MDL, cu destinația ”achiziționare de sediu pentru Consiliu”. Au fost inițiate procedurile legale de elaborare a caietului de sarcini și, ulterior, demarate și proceduri în vederea identificării eventualilor vânzători de sedii în mun.Chișinău. Licitările organizate nu au avut efectul scontat. Conform Hotărârii de Guvern nr.982 din 15.11.2017, potrivit căreia din gestiunea Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova s-au transmis, cu titlu gratuit, în gestiunea Procuraturii Generale, bunurile imobile proprietate publică a statului, amplasate în mun.Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.73, Consiliul Superior al Procurorilor urmează să-și stabilească sediul în acest edificiu, la finalizarea lucrărilor de reparație.

2.5 Selectarea noilor membri ai Consiliului Superior al Procurorilor

Conform art.98 alin.(11) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, în vigoare de la 01.08.2016, *Consiliul Superior al Procurorilor își va continua activitatea în componența pe care o are la momentul intrării în vigoare a prezentei legi – până la expirarea mandatului curent al membrilor săi*. Prin urmare, la 19 decembrie 2017 a expirat mandatul membrilor Consiliului, aleși din rândul procurorilor. Mandatele a doi reprezentanți ai societății civile s-au împlinit la 24.12.2017, iar pentru dl Alexandru Mariț, cel de-al treilea membru din partea societății civile, mandatul urma să expire la data de 21.07.2018.

În ședința din 19.12.2017 Consiliul a luat act și a acceptat cererea dlui Alexandru Mariț de renunțare la mandat, începând cu 24.12.2017.

Potrivit art.67 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, Adunarea Generală a Procurorilor se întrunește pentru alegerea, din rândul procurorilor, a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și ai colegiilor sale, precum și a supleanților.

În context, prin Hotărârea din 12.10.2017, Consiliul a anunțat convocarea Adunării Generale a Procurorilor. În cadrul Adunării Generale din 17.11.2017, prin vot secret, au fost aleși în noua componență a Consiliului, următorii procurori: dna **Inga Fortuna** – din rândul procurorilor de la Procuratura Generală, dna **Angela Motuzoc** (*care ulterior avea să devină președinte*) și dnii **Adrian Bordianu**, **Andrei Roșca** și **Constantin Șușu** - din rândul procurorilor de la procuraturile teritoriale și specializate.

Această stare de lucruri a permis ca, Consiliul Superior al Procurorilor, să înceapă a funcționa potrivit formulei indicate în Legea cu privire la Procuratură. Astfel, începând cu 01.01.2018 a început scrierea unei noi file de istorie a Consiliului Superior al Procurorilor.

La începutul sfârșitului lunii noiembrie 2017, Consiliul Superior al Procurorilor a sesizat Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova și Academia de Științe a Moldovei, în vederea lansării concursurilor pentru selectarea membrilor Consiliului.

Urmare a procedurilor de selectare, în componența Consiliului Superior al Procurorilor au fost numiți următorii membri din partea societății civile:

- dna **Lilia Mărgineanu** - din partea Parlamentului Republicii Moldova (Hotărârea Parlamentului nr.284 din 15.12.2017);
- dl **Ion Guceac** – din partea Academiei de Științe a Moldovei (Hotărârea biroului Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr.1 din 10.01.2018);
- dl **Dumitru Pulbere** – din partea Președintelui Republicii Moldova (Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.596-VIII din 06.02.2018).

În vederea realizării art.69 alin.(8) din Legea cu privire la Procuratură (*procurorii aleși în calitate de membri ai Consiliului Superior al Procurorilor se detașează din*

funcție pe durata exercitării mandatului), în temeiul Hotărârii Adunării Generale din 17.11.2017, procurorii aleși în noua componentă a Consiliului au fost detașați din funcțiile anterior deținute, prin ordine ale Procurorului General, începând cu data de 01.01.2018.

III. Evaluarea profesională a performanțelor procurorilor

Potrivit dispozițiilor din cuprinsul art. 82 lit. b) a Legii *cu privire la Procuratură*, unul dintre cele trei Colegii, care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, este Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor.

Evaluarea performanțelor este procedură, instituită pentru dezvoltarea profesională și organizațională a procurorilor, ce asigură motivarea și stimularea lor în funcție și este necesară pentru creșterea calității actului justiției și sporirea încrederii publice în activitatea procuraturii.

Competențele Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor sunt stabilite la art. 88 al *Legii*, acesta având următoarele atribuții:

- a) stabilește programul de evaluare a activității procurorilor;
- b) examinează dosarele procurorilor supuși evaluării, actele prezentate de către aceștia și actele referitoare la aceștia;
- c) organizează și desfășoară interviuri cu procurorii supuși evaluării;
- d) adoptă hotărâri cu privire la procurorii supuși evaluării.

La data de 22.12.2016, prin Hotărârea CSP nr.12-256/16, a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și modul de evaluare a performanțelor procurorilor.

Luând în considerație faptul că, la finele anului 2016, datorită intrării în vigoare a Legii cu privire la Procuratură și reorganizării fără precedent a sistemului organelor Procuraturii, practic toate subdiviziunile nou-create ale Procuraturii Generale, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale și o parte din procuraturile teritoriale erau conduse de către procurori-șefi interimari, sarcina și preocuparea primordială a Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor a constituit-o realizarea evaluărilor extraordinare a procurorilor, care intenționau să se înscrie în concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante de procurori-șefi.

Astfel, în anul 2017, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor s-a întrunit în **14 ședințe**, subiectul principal al cărora a constituit desfășurarea etapelor de interviu și finalizarea evaluării, prin acordarea punctajului și calificativelor, și validarea rezultatului evaluării performanțelor.

În cadrul acestor ședințe, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor a evaluat, în mod extraordinar, **133** de procurori, cu acordarea următoarelor calificative:

- **2** procurori (1,5%) au obținut calificativul „**excellent**”;
- **126** procurori (94,7%) – calificativul „**foarte bine**”;
- **5** procurori (3,7%) – calificativul „**bine**”;
- calificativele „insuficient” sau „eșuat”, nu au fost acordate.

Două hotărâri ale Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, cu privire la procedura de evaluare a performanțelor procurorilor, au fost contestate, una din contestații fiind admisă de către Consiliul Superior al procurorilor, cu obligarea Colegiului să desfășoare în mod repetat etapa de interviu cu procurorul evaluat.

Potrivit concluziilor formulate de către președintele Colegiului, în procesul de prezentare a raportului de activitate al Colegiului pentru anul 2017, rata majoră a calificativului „foarte bine”, acordat procurorilor evaluați, se datorează mai multor factori, și anume:

- marja foarte „generoasă” a punctajului corespunzător calificativului „foarte bine”, care este de la 76 la 90 de puncte;

- înscrierea în procedura de evaluare extraordinară a procurorilor care, în parte covârșitoare, aveau experiență substanțială în serviciu și intenționau să se înscrie în concursuri pentru promovare în serviciu.

Abordând unele probleme identificate în realizarea procedurilor de evaluare, președintele Colegiului a menționat că, la prezentarea avizelor pentru evaluarea procurorilor, procurorii-șefi nu întotdeauna sunt obiectivi. În anul 2017, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor nu a recepționat niciun aviz care să conțină critici la activitatea procurorului evaluat.

De asemenea, Colegiul a identificat o problemă generală pentru procurorii evaluați, și anume: insuficiența instruirii profesionale, care este un temei de reducere a punctajului. O bună parte de procurori nu acumulează numărul necesar de ore de instruire în cadrul INJ (40 ore anual - conform art. 32 alin.(3) din Legea cu privire la Procuratură), fiind invocate diverse motive (lipsa de timp, neacceptarea procurorilor la cursurile anunțate de INJ etc.).

Pe această cale, sunt atenționați procurorii conducători să manifeste maximă diligență la perfectarea rapoartelor de evaluare ale subalternilor, cu indicarea atât a punctelor forte, cât și a celor slabe, astfel încât rezultatele evaluărilor să fie direct proporționale nivelului de pregătire, de implicare și de realizare a atribuțiilor de serviciu.

IV. Selecția și cariera procurorilor

Prin Hotărârea Parlamentului nr.78 din 04.05.2010 a fost aprobat personalul Procuraturii în număr de 720 de procurori.

Legea nr.3 din 25.02.2016 a propus inclusiv o nouă procedură de numire în funcție a adjuncților Procurorului General, a celorlalți procurori conducători, precum și a procurorilor începători.

La începutul anului 2017 în subdiviziunile procuraturii erau încadrați 688 de procurori (*cifra care includea și procurorii suspendați sau detașați din funcție*), motiv pentru care, una din preocupările principale ale Consiliului Superior al Procurorilor, așa cum aceasta a fost definită în prioritățile stabilite la finele anului 2016, a fost intensificarea procedurilor de angajare, în vederea ocupării funcțiilor vacante.

Un alt obiectiv, nu mai puțin relevant, l-a constituit organizarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de conducere în organele procuraturii, asigurate pe parcursul anului 2016 în bază de interimat.

Aprobarea de către Consiliul Superior al Procurorilor la 23.02.2017 a Regulamentului cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor pentru selecția și cariera procurorilor (Hotărârea Consiliului nr.12-14/17), a fost etapa finală de elaborare a bazei normative, care să permită inițierea procedurilor de ocupare a funcțiilor de procuror prin concurs.

În contextul activității suficient de dinamice a Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, pe măsura înscrieri procurorilor în registre, se consolida platforma de lansare oficială a concursurilor de către Consiliul Superior al Procurorilor.

Astfel, în perioada de timp iunie 2017 – decembrie 2017, au fost desfășurate 17 ședințe ale Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor, fiind evaluați **111** candidați.

4.1 Selecția candidaților la funcția de procuror

În ziua aprobării Regulamentului Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor (23.02.2017), Consiliul Superior al Procurorilor a lansat procedurile oficiale de angajare în funcție a absolvenților Institutului Național al Justiției, promoția anului 2016, fiind anunțat concurs exclusiv între absolvenții Institutului Național al Justiției.

Cu referire la condiția prevăzută de art.20 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la Procuratură - are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului, Consiliul a venit cu următoarea derogare: s-au acceptat, pentru înscriere în concurs, în mod excepțional, și dosarele absolvenților Institutului Național al Justiției cel mult promoția anului 2017, care au făcut dovada înscrierii la ciclul II - studii superioare de master în domeniul dreptului.

Astfel, secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor a înregistrat dosarele complete ale **23** de absolvenți ai Institutului Național al Justiției. Ulterior, au fost demarate procedurile ce preced înscrierea candidaților în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale, după cum urmează:

- verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de procuror;
- verificarea candidaților la funcția de procuror privind corespunderea pentru exercitarea funcției de procuror, activitate realizată de către Serviciul Informații și Securitate în corespundere cu prevederile Legii nr.271-XVI din 18.12.2008;
- testarea la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

Evaluând rezultatele procedurilor premergătoare, Consiliul Superior al Procurorilor a decis înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale a 10 titulari, concomitent fiind refuzată înscrierea a altor 10 candidați, pe motivul nepromovării testului la poligraf.

După evaluarea celor 10 titulari de către Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, prin Hotărârea din 29.06.2017, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General numirea în funcție de procuror în procuraturile teritoriale a **8** absolvenți (*2 procurori au refuzat să aleagă vreo funcție vacantă de procuror din cele anunțate la concurs*).

Candidații care nu au fost de acord cu refuzul Consiliului Superior al Procurorilor de a-i înscrie în registru (*pe motivul nepromovării testului la poligraf*), au contestat Hotărârea menționată la Curtea Supremă de Justiție.

Prin hotărârea Curții Supreme de Justiție din 26.10.2017 au fost admise cererile celor 10 absolvenți ai Institutului Național al Justiției și anulat pct.4 al dispozitivului Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-54/17 din 02.06.2017, cu obligarea Consiliului Superior al Procurorilor de a-i înscrie în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale pe cei 10 titulari.

Convocat în ședință în aceeași zi, în baza hotărârii irevocabile a Colegiului specializat a Curții Supreme de Justiție din 26.10.2017, Consiliul Superior al Procurorilor a operat modificarea pct.8.6 al Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor, dispunând înscrierea reclamanților în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale.

După evaluarea a 10 titulari de către Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, prin Hotărârea din 30.11.2017, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General numirea celor **10** absolvenți în funcție de procuror în procuraturile teritoriale.

Inter alia, menționăm că, anterior, la 02.06.2017 Consiliul a anunțat recepționarea dosarelor și pentru absolvenții Institutului Național al Justiției promoția anului 2017, în prezent fiind în derulare procedurile premergătoare etapei de evaluare de către Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor.

4.2 Cariera procurorilor

4.2.1 Numirea Adjuncților Procurorului General

După cum este menționat în pct.22 al Concepției de reformă a Procuraturii, precum și în art.18 din Legea cu privire la Procuratură, actuala formulă prin care are loc numirea adjuncților Procurorului General contribuie la asigurarea independenței și eficienței organelor Procuraturii. Adjuncții Procurorului General sunt numiți, la propunerea Procurorului General, din rândul procurorilor în funcție, cu acordul Consiliului Superior al Procurorilor, prin ordinul Procurorului General.

Astfel, în ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 09.03.2017, cu respectarea termenului de 3 luni de la investirea în funcție a Procurorului General, cu acortul prealabil al Consiliului Superior al Procurorilor, au fost numiți în funcție adjuncții Procurorului General, domnii Igor Popa, Iurii Garaba și Mircea Roșioru.

4.2.2 Numirea procurorilor conducători, promovarea și transferul

Din numărul total al procurorilor, ale căror performanțe au fost evaluate de către Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor (**133**), în legătură cu intenția de a aplica la concursuri pentru ocuparea unor funcții de conducere în organele procuraturii, fie urmărind un transfer într-o altă funcție de procuror, de către Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor au fost evaluați **91** de procurori în funcție, după cum urmează:

- **15** procurori, candidați la funcțiile de procuror-șef în cadrul Procuraturii Generale;
- **4** procurori, candidați la funcțiile de procuror în cadrul Procuraturii Generale;
- **3** procurori, candidați la funcția de procuror-șef a procuraturii specializate;
- **12** procurori, candidați la funcțiile de adjunct al procurorului-șef al procuraturii specializate;
- **7** procurori, candidați la funcțiile de procuror în procuratura specializată;
- **11** procurori, candidați la funcțiile de procurori-șefi ai procuraturilor teritoriale;
- **38** de procurori, candidați la funcțiile de adjuncți ai procurorilor-șefi ai procuraturilor teritoriale;
- **1** procuror, candidat la transfer în altă procuratură teritorială.

Potrivit art.25 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură, mandatul de procuror-șef al procuraturii, cel de adjunct al procurorului-șef al procuraturii, cel de procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale și cel de adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale este de 5 ani. Aflarea în aceeași funcție a acestora nu poate depăși 2 mandate consecutive.

În context, pe parcursul anului 2017, au fost numiți în funcție **3** procurori-șefi ai Direcțiilor și **12** procurori-șefi ai secțiilor din cadrul Procuraturii Generale, procurorul-șef al procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și **4** adjuncți ai acestuia, **2** adjuncți ai procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, **5**

procurori-șefi ai procuraturilor teritoriale (mun.Chișinău, raionul Taraclia și cele de circumscripție Chișinău, Bălți și Cahul) și **29** adjuncți ai procurorilor-șefi ai procuraturilor teritoriale. Alți **13** procurori au fost transferați, prin concurs, la Procuratura Generală (**4**), în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (**7**), în alte procuraturi teritoriale (**2**).

Menționăm că, în contextul prevederilor regulamentare existente, în procesul de derulare a concursurilor la funcțiile de procuror conducător, precum și la funcțiile de procuror în Procuratura Generală și procuraturile specializate, Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor a efectuat, în cadrul interviului, testarea abilităților corespunzătoare, prin soluționarea de către candidați a spețelor:

- din domeniul managementului;
- pentru testarea abilităților specifice funcției și verificarea activității de control ierarhic superior.

Este necesar de menționat, că spețele de testare a abilităților specifice funcției și de verificare a activității procurorilor ierarhic inferiori, au fost elaborate de către membrii Colegiului, iar spețele din domeniul managementului, au fost elaborate cu suportul dlui Kevin Lanigan, consilier superior pe justiție, a Secției justiție penală și aplicarea legii, a Ambasadei SUA în Republica Moldova, precum și a ABA ROLI Moldova – Asociația Barourilor Americane Inițiativă pentru Supremația Legii din Moldova.

La prezentarea bilanțului activității Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor, președintele Colegiului a invocat necesitatea operării unor completări la actele normative existente, prin instituirea unui barem minim al punctajului oferit candidatului, necesar pentru continuarea participării la concurs, or, în lipsa situațiilor de incompatibilitate și în versiunea candidatului unic, există posibilitatea numirii în funcție nu a celor mai potrivite persoane.

Dinamica ocupării funcțiilor de procuror în anul 2017 poate fi vizualizată prin intermediul datelor tabelului ce urmează:

1.	La data de 31.12.2017	• real activau procurori	633
2.	Procurori suspendați din funcție (inclusiv și în anii precedenți)	• conform art. 55 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură <i>/în temeiul cauzelor penale /</i>	7
		• conform art.55 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură <i>/în legătură cu acordarea concediului pentru îngrijirea copilului/</i>	26
		• conform art.65 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008 <i>/în legătură cu deținerea mandatului de primar/</i>	1
3.	Procurori detașați	• conform art.54 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură	2

4.	Procurori numiți în funcție în anul 2017	• numiți Adjuncți ai Procurorului General <i>/art.18 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016/</i>	3	
		• procurori-șefi ai Direcțiilor din cadrul Procuraturii Generale	3	
		• procurori-șefi ai Secțiilor din cadrul Procuraturii Generale	12	
		• procurori-șefi ai Procuraturilor specializate	1	
		• adjuncți ai procurorilor-șefi ai Procuraturilor specializate	6	
		• procurori-șefi ai Procuraturilor teritoriale	5	
		• adjuncți ai procurorilor-șefi ai Procuraturilor teritoriale	29	
		• numiți absolvenți ai INJ în bază de concurs, promoția anului 2016 <i>/art.20 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură/</i>	18	
		• procurori transferați în alte subdiviziuni ale Procuraturii	21	
		Din ei	<i>La încetarea mandatului, conform art.18 alin.(6) din Legea cu privire la Procuratură</i>	1
			<i>La încetarea mandatului, conform art.25 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură</i>	6
			<i>Prin promovare, în Procuratura Generală</i>	4
			<i>Prin promovare, în Procuratura specializată</i>	7
<i>În altă procuratură teritorială</i>	2			
<i>Urmare a sancțiunii disciplinare de retrogradare din funcție</i>	1			

V. Activitatea în domeniul formării profesionale a procurorilor

Conform reglementărilor din Legea cu privire la Procuratură și celor din Legea privind Institutul Național al Justiției, în domeniul instruirii inițiale a candidaților la funcția de procuror și celei continue a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor are un șir de competențe, printre care:

- coordonează Metodologia de evaluare a calității programelor de formare; desemnează din rândul procurorilor de diferite niveluri reprezentanți în Consiliul Institutului Național al Justiției;
- stabilește numărul de locuri scoase la concursul de admitere pentru instruirea inițială a procurorilor în cadrul Institutului Național al Justiției;
- coordonează Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror;
- coordonează planul de formare inițială și curriculum-urile disciplinare pentru cursurile de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror;
- coordonează planurile de formare continuă; coordonează planul de formare a formatorilor.

5.1. Activitatea în domeniul formării inițiale a candidaților la funcția de procurorilor

Formarea inițială a candidaților la funcția de procuror în cadrul Institutului Național de Justiție se realizează conform Planului de învățământ, aprobat de Consiliul Institutului și coordonat în prealabil de Consiliul Superior al Procurorilor și Consiliul Superior al Magistraturii.

În anul 2017 Consiliul Superior al Procurorilor a realizat următoarele activități în domeniul instruirii inițiale:

- a coordonat proiectului Regulamentului privind modul de organizare și de desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă, elaborat de către Institutul Național al Justiției (*Hotărârea nr.12-10/17 din 24.01.2017*);
- a aprobat 20 de locuri pentru a fi scoase la concursul de admitere la cursurile de formare inițială a candidaților la funcția de procuror în cadrul Institutului Național al Justiției în anul 2018, în temeiul art.7 alin.(1) lit.h) coroborat cu alin.(3) din Legea privind Institutul Național al Justiției (*Hotărârea CSP nr.12-18/17 din 23.02.2017*);
- a inițiat procedura de recepționare și ulterior a expediat în adresa Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, pentru organizarea examenului de capacitate, cererile a 45 de solicitanți la funcția de procuror, în temeiul vechimii în muncă (*Hotărârea nr.12-97/17 din 10.08.2017*);

- a desemnat pe domnul Igor Serbinov, procuror din cadrul Procuraturii Generale, în componența Comisiei pentru examenele de admitere în anul 2017, în temeiul art.7 alin.(1) lit.1) coroborat cu alin.(3) din din Legea privind Institutul Național al Justiției (*Hotărârea nr.12-120/17 din 10.08.2017*);
- a coordonat proiectul Planului de formare inițială a candidaților la funcția de judecător și procuror pentru perioada 16 octombrie 2017 – 16 aprilie 2019, în temeiul art.70 alin.(1) lit.1) din Legea prenotată (*Hotărârea CSP nr.12-127/17 din 07 septembrie 2017*).

5.2. Activitatea în domeniul formării continue a procurorilor

/În conformitate cu art.7 din Legea nr.152 din 08.06.2006 cu privire la Institutul Național al Justiției, Planul de învățământ pentru cursurile de formare continuă a procurorilor în cadrul Institutului Național al Justiției se aprobă de către Consiliul Institutului Național al Justiției, după coordonarea acestuia cu Consiliul Superior al Procurorilor./

Potrivit art.32 din Legea cu privire la Procuratură, la formarea profesională continuă a procurorului trebuie să se țină cont de dinamica procesului legislativ. Această formare constă în special în aprofundarea cunoștințelor cu privire la legislația internă, actele internaționale la care Republica Moldova este parte, jurisprudența instanțelor de judecată naționale și internaționale.

Responsabilitatea pentru formarea profesională continuă a procurorilor revine Institutului Național al Justiției, conducătorilor procuraturilor în care aceștia își desfășoară activitatea, precum și fiecărui procuror în parte prin pregătirea sa individuală.

Procurorii participă, cel puțin 40 de ore anual, la programe de formare profesională continuă organizate de Institutul Național al Justiției, la programe organizate de alte instituții de învățământ superior din țară sau din străinătate, la alte forme de perfecționare profesională.

Formarea profesională continuă a procurorilor se realizează, ținându-se cont de necesitatea specializării lor. În cadrul fiecărei procuraturi, activitatea de formare profesională continua trebuie să se organizeze periodic, prin familiarizarea procurorilor cu toate Instrucțiunile executorii și recomandările cu caracter metodic, parvenite de la Procuratura Generală – instituție abilitată cu competențe de unificare a practicilor la nivel național.

Optând asupra tematicilor abordate în cadrul seminariilor, procurorii conducători trebuie să țină cont de sugestiile și de necesitățile individuale ale procurorilor și să le ofere acestora posibilitatea de a-și alege domeniul în care doresc să se perfecționeze.

În contextul reglementărilor enunțate *supra*, după consultarea cu procurorii procuraturilor specializate și teritoriale a necesităților de instruire, la 16.11.2017

Consiliul Superior al Procurorilor a coordonat proiectul Planului de formare continuă a candidaților la funcția de judecător și procuror pentru anul 2018 (*Hotărârea nr.12-159/17*).

Astfel, potrivit evidenței Institutului Național al Justiției, doar în cadrul Institutului Național al Justiției au fost instruiți **621** de procurori.

Având în vedere remarcile făcute în raportul de activitate al președintelui Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor pentru anul 2017, urmează ca procurorii conducători să monitorizeze îndeaproape procesul de instruire continuă și să intervină pe lângă subdiviziunea resurse umane a Procuraturii Generale, astfel încât de instruirile continui să beneficieze toți subalternii și să realizeze baremul minim de 40 de ore *per an*.

Pe lângă Institutul Național al Justiției, un șir de alte activități de instruire au fost desfășurate în parteneriat, sau cu concursul Oficiului Consiliului Europei de la Chișinău, Ambasadei SUA și a echipei ABA ROLI Moldova, Proiectului Delegației UE, fundației germane IRZ, altor parteneri de dezvoltare.

În altă ordine de idei, începând cu anul 2017, Institutul Național al Justiției organizează și **formarea continuă a consultanților procurorului**, conform planului de formare aprobat de Consiliul INJ, după coordonare prealabilă cu Consiliul Superior al Procurorilor (art.32 din Legea nr.152 din 08.06.2006 privind Institutul Național al Justiției). Numărul de ore de formare continuă, pe care trebuie să îl acumuleze anual consultanții procurorului, se stabilește de Consiliul INJ, după consultarea opiniei Consiliului Superior al Procurorilor.

Astfel, la 16.11.2017, Consiliul Superior al Procurorilor a coordonat proiectul Planului de formare continuă a grefierilor, asistenților judecari, șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești, **consultanților procurorului**, consilierilor de probațiune și a avocaților care acordă asistență judiciară gratuită de stat, pentru anul 2018, în temeiul art.7 alin.(2) lit.h) coroborat cu alin.(5) al aceluiași articol din Legea nr.152 din 08.06.2006 privind Institutul Național al Justiției, insistându-se asupra majorării numărului de beneficiari ai instruirii **de la 30 la 70** de consultanți ai procurorului (*Hotărârea nr.12-160/17*).

5.3. Cumularea funcției de procuror cu activitatea didactică și științifică

Prin Hotărârea nr.12-244/16 din 27 10.2016 Consiliul Superior al Procurorilor a aprobat **regulile privind cumularea funcției de procuror cu activitatea didactică și științifică**. Potrivit normelor stabilite, procurorul poate realiza cumulul în cel mult două contracte individuale de muncă, iar activitatea didactică și/sau științifică poate fi desfășurată de procuror în cadrul facultăților și/sau instituțiilor de învățământ la disciplinele de profil, ceea ce permite procurorului să se autoperfecționeze și să-și ridice nivelul de instruire profesională.

Totodată, procurorul poate desfășura activitatea didactică și științifică atât în cadrul programelor de studii superioare de licență (ciclul I), cât și în cadrul programelor de studii superioare de master și de doctorat (ciclurile II și III) și doar în cadrul instituțiilor de învățământ care au fost supuse procesului de evaluare externă, în vederea autorizării de funcționare provizorie, conform metodologiilor elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional și aprobate de Guvern.

În context, pe parcursul anului 2017, Consiliul Superior al Procurorilor a aprobat cererile a 8 procurori privind practicarea activității didactice la instituții superioare de învățământ (*o cerere a fost respinsă*), în cadrul facultăților de drept (Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea de Studii Europene din Moldova; Universitatea de Stat „Alecu Russo”; Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”; Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul; Universitatea de Stat din Comrat etc.).

Urmare a reevaluării grilei de formatori din cadrul Institutului Național al Justiției, începând cu anul 2018 Consiliul Superior al Procurorilor își propune să examineze inclusiv chestiunea cumulării funcției de procuror cu activitatea didactică în cadrul Institutului Național al Justiției.

VI. Atribuții în materie de încurajare, răspundere disciplinară și etică profesională

6.1. Încurajarea procurorilor pentru succese în activitate

Măsurile de încurajare se aplică procurorilor prin ordin al Procurorului General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.

Conform noilor reglementări în materie, încurajarea procurorilor se realizează în temeiul art.35 din Legea cu privire la Procuratură și a Regulamentului privind aplicarea măsurilor de încurajare a procurorilor și acordarea distincțiilor Procuraturii, elaborat în contextul reformei instituționale și aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-259/16 din 22.12.2016.

La aprecierea gradului de încurajare al procurorilor Consiliul s-a ghidat de unele criterii, care decurg inclusiv din Legea prenotată și din prevederile Regulamentului, după cum urmează:

- a) propunerile de încurajare să fie înaintate doar de către numiți subiecții;*
- b) pentru încurajare să fie propuși procurorii cu cei mai buni indicatori de performanță calitativi și cantitativi;*
- c) ponderea procurorilor propuși spre încurajare să nu depășească 10-15% din efectivul subdiviziunii;*
- d) se fie respectată consecutivitatea ierarhică a distincțiilor;*
- e) să fie luată în considerație vechimea în muncă a procurorului;*
- g) propunerile de încurajare să nu vizeze procurorii care cad sub incidența restricțiilor prevăzute în Lege și Regulament.*

Astfel, luând în considerație rezultatele activității desfășurate, indicatorii de performanță calitativi și cantitativi obținuți, calitățile profesionale și morale ale procurorilor menționați în prezentările înaintate, criteriile enunțate, în anul 2017 Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General încurajarea a **88** de procurori, **13** ex-procurori, veterani ai organelor Procuraturii, **3** membri ai organelor de autoadministrare ale procurorilor din rândul societății civile și Misiunea Norvegiană de Experți pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova (NORLAM).

6.2. Activitatea punitiv-disciplinară

Conform reglementărilor în vigoare, sarcina de a preveni săvârșirea de către procurori a abaterilor disciplinare sau a încălcărilor de etică, prin stabilirea unor fapte și împrejurări ca fiind, sau nu, compatibile cu standardele de conduită ale acestora, revine în aspect de investigație Inspecției procurorilor, subdiviziune aflată în subordinea Procurorului General, iar în aspect judiciar – Colegiului de disciplină și etică.

Consiliul menționează că îndeplinirea cu maximă diligență a atribuțiilor de serviciu, demonstrarea unei conduite ireproșabile în societate, respectarea regimului de incompatibilități și restricții impus procurorilor constituie criterii cheie ale eticii și deontologiei procurorilor.

Potrivit evidenței Inspecției procurorilor, în perioada anului 2017 au fost examinate 112 sesizări în privința a **115** procurori. Inspecția procurorilor s-a autosesizat în 9 cazuri, inclusiv în **6** din ele - în baza informațiilor difuzate de mass-media.

În 45 de cazuri au fost identificate temeieri de tragere la răspundere disciplinară și au fost întocmite rapoarte care, împreună cu deciziile și materialele procedurii disciplinare, au fost transmise Colegiului de disciplină și etică, pentru examinare. Colegiului de disciplină și etică a examinat, cu pronunțarea hotărârilor, 39 de proceduri disciplinare, din care 2 proceduri disciplinare în privința a 2 procurori au fost conexe într-o procedură unică, iar alte 4 proceduri la finele anului 2017 erau pendinte în fața Colegiului.

După finalizarea verificării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, în **55** de cazuri inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au emis decizii de încetare a procedurii disciplinare, din motiv că nu au fost identificate temeieri de tragere la răspundere disciplinară.

Urmare a reevaluării cadrului normativ existent, Consiliul Superior al Procurorilor a constatat vidul de reglementare, în partea ce vizează mecanismul de contestare a deciziilor de încetare, adoptate de Inspecția procurorilor. Astfel, la 23 februarie 2017 au fost operate modificări la Regulamentul privind modul de organizare și funcționare a Colegiului de disciplină și etică (*Hotărârea CSP nr.12-13/17*).

Din numărul indicat *supra* al sesizărilor respinse de către Inspecția procurorilor, cu încetarea procedurilor disciplinare în privința procurorilor, **20** de hotărâri au fost contestate de către autorii sesizărilor (avocați și petiționari) la Colegiul de disciplină și etică, toate fiind respinse ca neîntemeiate, cu menținerea deciziilor adoptate.

În **14** cazuri a fost dispusă încetarea procedurii disciplinare, pe motiv că nu a fost constatată o abatere disciplinară.

În perioada de raport au fost depuse **31** de contestații asupra Hotărârilor Colegiului, în ordinea prevăzută de art.85 alin.(4) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, din ele:

- 10 contestații – de către Inspecția procurorilor;
- 5 contestații – de către autorii sesizărilor (*4 contestații au fost retrase*);
- 16 contestații – de către procurorii sancționați.

/De menționat că în unele situații, contestațiile au parvenit din partea mai multor solicitanți/.

Urmare a examinării contestațiilor împotriva Hotărârilor Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor a decis:

- admiterea contestațiilor :

- cu modificarea hotărârii Colegiului în sensul agravării sancțiunii – **5** hotărâri;
- cu modificarea hotărârii Colegiului în sensul atenuării sancțiunii – **5** hotărâri;
- admiterea parțială a contestațiilor, cu modificarea sancțiunii în sensul agravării în privința a doi din trei procurori - **1** hotărâre;
- respingerea contestațiilor:
 - cu menținerea hotărârilor Colegiului – **15** hotărâri;
- la finele anului **1** contestație este pendinte la Consiliul Superior al Procurorilor.

Dinamica și categoriile sancțiunilor disciplinare **irevocabile**, aplicate procurorilor în anul 2017, se prezintă conform datelor din tabelul ce urmează:

	Total procurori sancționați	33
	Pedeapsa disciplinară aplicată	Nr. procurorilor sancționați
1.	Avertismentul	11
2.	Mustrarea	14
3.	Retrogradarea în funcție	1
4.	Eliberarea din funcția de procuror	7

Aplicarea sancțiunilor disciplinare de eliberare din funcție a fost dictată de admiterea de către procurorii urmăriți disciplinar a unor încălcări grave în activitatea lor, de conduita necorespunzătoare a acestora în calitate de procuror, dar și pentru lipsă de integritate. Consiliul Superior al Procurorilor, împreună cu Colegiul de specialitate din subordine, va continua aceleași tendințe de intoleranță vis-a-vis de abaterile disciplinare.

6.3 Suspendarea din funcție a procurorilor suspendați în legătură cu pornirea urmăririi penale

În anul 2017 Consiliul a manifestat o preocupare constantă în privința responsabilizării procurorilor, în special prin exercitarea atribuțiilor în materie disciplinară și prin intoleranța față de corupția în sistem, transpusă în practică prin hotărârile de **suspendare din funcție a 5 procurori**, până la rămânerea definitivă a hotărârilor, urmare a inițierii cauzelor penale în privința acestora.

VII. Demisia din funcție a procurorilor

Dinamica și temeiurile demisionării din funcție a procurorilor în anul 2017:

Potrivit competenței Procurorului General		
1	Procurori eliberați din funcție urmare a depunerii cererii de demisie (art.58 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Procuratură)	20
2	Procurori eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă (art.57alin.(1) lit. b) din Legea cu privire la Procuratură)	2
3	Procurori eliberați din funcție în legătură cu rămânerea definitivă a sentinței (art.57alin.(1) lit. d) din Legea cu privire la Procuratură	2
4	Procurori eliberați din funcție în cazul decesului (art.57 alin.(1) lit. g) din Legea cu privire la Procuratură)	1
La propunerea Consiliului Superior al Procurorilor		
5	Procurori eliberați din funcție în condițiile art.58 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la Procuratură (aplicării sancțiunii disciplinare de eliberare din funcția de procuror)	7
6	Total procurori eliberați din funcție	32

Majoritatea cererilor procurorilor demisionați din funcție în anul 2017 au fost întemeiate fie pe intenția de obținere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, fie în legătură cu numirea în funcția de judecător.

VIII. Alte domenii de intervenție

8.1. Cooperarea internațională, inclusiv cu partenerii de dezvoltare

În perioada 23 și 24 noiembrie 2017, președintele Consiliului Superior al Procurorilor a participat la cea de-a doua ediție a forumului România - Republica Moldova în domeniul justiției, desfășurat la București. În cadrul forumului, a fost realizată o prezentare asupra derulării reformei justiției și în special a organelor de autoadministrare ale procurorilor. În paralel, a fost organizată și o ședință de lucru, în format mixt, la lucrările cărora au participat membrii Consiliului Superior al Procurorilor și ai Consiliului Superior al Magistraturii din Republica Moldova.

Astfel, având la bază Protocolul de colaborare tripartit, au fost puse în discuție și stabilite noi acțiuni și activități, menite să eficientizeze activitatea Consiliilor și să consolideze capacitățile acestor organe.

Evoluția constant bună a reformei Procuraturii în Republica Moldova, a determinat Oficiul de la Kiev al Consiliului Europei să organizeze în perioada 26-29 noiembrie 2017, pentru membrii organelor de autoadministrare din Ucraina, o vizită de studiu la Chișinău. În cadrul vizitei de lucru, membrii organelor de autoadministrare de la Chișinău și-au împărtășit experiența și rezultatele obținute cu colegii ucraineni, fiind abordate chestiuni despre evaluarea a performanțelor, selecție, carieră, răspundere disciplinară etc.

În altă ordine de idei, se menționează frecventele ședințe de lucru, pe care membrii Consiliului Superior al Procurorilor le-au avut de-a lungul anului 2017 cu diverși parteneri de dezvoltare, urmărindu-se atât transparența procesului decizional de elaborare a actelor normative, cât și organizarea diferitor ateliere de lucru pentru instruirea procurorilor din Republica Moldova.

Astfel, cu concursul partenerilor de dezvoltare a fost definitivat textul Regulamentului Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor, au fost realizate multiple instruirii atât pentru membrii organelor de autoadministrare, cât și pentru alți procurori-beneficiari.

Printre partenerii de dezvoltare, cu care Consiliul Superior al Procurorilor a stabilit relații de cooperare durabile, menționez Oficiului Consiliului Europei de la Chișinău, Ambasada SUA și echipa ABA ROLI Moldova, Proiectul Delegației UE, fundația germană IRZ, alți parteneri de dezvoltare.

Menționăm aici aportul substanțial al proiectului Oficiului Consiliului Europei de la Chișinău, *Sustinerea reformei justitiei penale in Republica Moldova*, care a oferit asistență prin contractare a experților pentru: elaborarea Regulamentelor organelor de autoadministrare; efectuarea unui Raport-studiu cu privire la necesitățile Consiliului Superior al Procurorilor pentru perioada anilor 2017-2018; achiziționare de echipament IT în sumă totală de peste 50000 Euro.

Pe această cale, mulțumim tuturor partenerilor de dezvoltare pentru contribuția la fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor, rămânând în speranța că activitățile cu toți acești parteneri vor avea continuitate și un impact pozitiv asupra instituției.

8.2. Avizarea unor proiecte de acte normative

Pe parcursul perioade de raport, Consiliul s-a implicat și a desfășurat activități de avizare a unor acte legislative și normative propuse în acest scop, în special care țin de asigurarea funcționalității sistemului procuraturii, elaborarea unor norme regulamentare de natură să asigure buna organizare a acestuia.

8.3. Contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor

Potrivit art.79 din legea cu privire la Procuratură, hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată care examinează contestațiile împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

Astfel, pe parcursul anului 2017, Consiliul Superior al procurorilor a fost atras în următoarele litigii:

1. Petrenco Grigore, Petcov Alexandr împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin contestarea Hotărârii nr.12-264/16 din 29.12.2016 „Cu privire la încurajarea unor procurori cu prilejul Zilei lucrătorului Procuraturii” (*Cererile respinse la 03.02.2017*).

2. Grigore Petrenco, Aparatului Președintelui Republicii Moldova și Platon Veaceslav împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, intervenient accesoriu Procurorul General al Republicii Moldova, cu privire la anularea hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-234/16 din 22 septembrie 2016, nr. 12-243/16 din 27 octombrie 2016, nr. 12-250/16 din 22 noiembrie 2016 și nr. 12-255/16 din 07 decembrie 2016. (*Cererile respinse la 30.03.2017*)

3. Roșco Alexandr și Grigorciuc Pavel împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-255/16 din 07 decembrie 2016 „Cu privire la desemnarea învingătorului concursului pentru selectarea candidatului la funcția de Procuror General” și a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 2495-VII din 8 decembrie 2016 privind numirea domnului Eduard Harunjen în funcția de Procuror General. (*Cererile respinse la 07.04.2017*).

4. Stoicev Dumitru împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-21/17 din 02 martie 2017

„Cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 13-3/16 (III) din 22 decembrie 2016 în privința procurorului Dumitru Stoicev” și hotărârii Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 13-3/16 (III) din 22 decembrie 2016”. (*Cererea respinsă la 19.04.2017*).

5. Ceban Radu, Epure Ghennadi, Păun Alexandru, Gumeniță Sergiu, Crăciun Valeri, Irina Murguleț, Oprea Vasile, Codreanu Irina, Mariș Carolina și Nastas Augustin împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, cu privire la anularea pct. 4 din hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-54/17 din 02 iunie 2017 „Cu privire la înscrierea candidaților la funcția de procuror în Registrul candidaților la funcția de procuror în procuratura teritorială și transmiterea dosarelor candidaților în Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor” și obligarea includerii în Registrul candidaților pentru suplینirea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale. (*Cererea admisă la 26.10.2017*).

6. Busuioc Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, intervenient accesoriu Procurorul General, cu referire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-70/17 din 10 iulie 2017 „Cu privire la cererea unui procuror cu privire la transferul într-o procuratură de același nivel”.

La 11.12.2017 procesul a fost încetat pe motivul renunțării reclamantei la cerere.

La finele anului 2017, pe rolul Curții Supreme de Justiție erau pendinte 3 pricini, în care obiectul litigiului îl formau hotărâri ale Consiliului Superior al Procurorilor în materie disciplinară.

8.4. Transparența

Activitatea Consiliului privind asigurarea principiului transparenței este una semnificativă, prin creșterea gradului de transparență, informarea corectă și completă, asigurarea liberului acces la informații de interes public, comunicarea cu publicul, acestea cerând obiectivitate, corectitudine și rapiditate în activitatea Consiliului.

Transparența în activitate se asigură permanent prin publicarea pe pagina web oficială a Procuraturii (*link-ul Consiliului Superior al Procurorilor*) a hotărârilor și a ordinii de zi a ședințelor.

Pe parcursul anului 2017, în adresa Consiliului Superior al Procurorilor au parvenit **162** de petiții și adresări de la persoanele fizice și juridice. Din ele, **95** petiții au fost primare, iar **67** - repetate.

43 de sesizări ale cetățenilor despre pretinse abateri disciplinare din partea procurorilor, conform competenței, au fost expediate Inspecției Procurorilor (26 – asupra acțiunilor procurorilor din procuratura mun.Chișinău, 13 – din procuraturile raionale și municipale, 4 – din procuraturile specializate).

Consiliul a examinat și a oferit răspuns la **7** petiții.

Problematika reclamată de petiționari a vizat, în principal, ilegalitatea măsurilor dispuse și hotărârilor adoptate de procurori în cauzele penale sau, după caz, conduita necorespunzătoare a procurorilor etc..

IX. Concluzii

În calitate de garant al autonomiei, obiectivității și imparțialității procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor și colegiile din subordinea sa au întreprins un vast spectru de acțiuni, activități și măsuri, menite să realizeze misiunea de atingere a obiectivelor și sarcinilor ce derivă din Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la Procuratură, alte acte legislative conexe sau alte acte cu caracter normativ.

Deși lipsiți de o bază materială adecvată, în lipsa resurselor financiare și cu un potențial redus de resurse umane, datorită eforturilor întreprinse, consider că etapele de implementare a reformei instituției, atât ca volum, cât și pe dimensiunea respectării termenelor fixate în Lege, în mare parte, au fost respectate.

În același timp, vulnerabilitățile identificate în activitatea organelor de autoadministrare (lipsa *de facto* a unui buget autonom, a sediului și a personalului aparatului CSP, asigurarea tehnico-materială insuficientă) au fost soluționate doar din perspectivă legală sau organizatorică, beneficiile reale urmând a fi culese în anul 2018.

X. Prioritățile Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2018

- 1.** Realizarea acțiunilor incluse în Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016-2020.
- 2.** Elaborarea cadrului bugetar pentru perioada anilor 2019-2021, care va reprezenta etapa de asigurare a continuității în procesul de elaborare și implementare a politicii fiscal-bugetare pe termen mediu a Consiliului Superior al Procurorilor.
- 3.** Pregătirea platformei pentru participare la procesul de rectificare a bugetului Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2018 și elaborarea proiectului de buget pentru anul 2019, cu prezentarea acestora Ministerului Finanțelor.
- 4.** Reparația sediului Consiliului Superior al Procurorilor, situat în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 73.
- 5.** Demararea procedurilor pentru achiziționarea mobilierului, echipamentului și tehnicii de calcul, care să asigure funcționalitatea Consiliului Superior al Procurorilor.
- 6.** Elaborarea fișelor de post restante ale personalului Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor și inițierea procedurilor de concurs pentru selectarea acestui personal.
- 7.** Conectarea Consiliului Superior al Procurorilor la sistemele informaționale și lansarea paginii web oficiale a Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv cu asigurarea transferului de informații de pe pagina web oficială a Procuraturii.
- 8.** Instituirea unei baze de date comune de către Consiliul Superior al Procurorilor și Procuratura Generală, cu privire la cariera procurorilor (E-resurse);
- 9.** Organizarea, prin intermediul Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și a Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor, a concursurilor inițiate pentru ocuparea funcțiilor de procuror conducător.
- 10.** Inițierea procedurilor legale de ocupare a funcțiilor vacante de procuror în procuraturile teritoriale.
- 11.** Identificarea partenerilor de dezvoltare care să contribuie în comun cu reprezentanții organelor de autoadministrare ale procurorilor la elaborarea Îndrumarului cu privire la interpretarea normelor de etică și care să conțină exemple practice privind încălcarea prevederilor Codului de etică a procurorului.
- 12.** Cristalizarea unor politici punitive în domeniul răspunderii disciplinare, proporționale faptelor imputabile procurorilor.
- 13.** Publicarea pe paginile web oficiale ale Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor a tuturor hotărârilor și proceselor-verbale ale ședințelor, inclusiv practicarea furnizării unor comunicate de presă, prin care să informăm procurorii și societatea civilă despre activitatea tuturor organelor de autoadministrare.
- 14.** Continuarea conlucrării cu Institutul Național al Justiției, precum și implicarea partenerilor de dezvoltare în procesul de instruire continuă a procurorilor, astfel încât instruirile să derive din necesitățile reale ale procurorilor.

- 15.** Instituirea unui grafic care să permită evaluarea ordinară a procurorilor, astfel încât, până la finele anului 2020, toți procurorii din republică să fie supuși procedurii de evaluare.
- 16.** Instituirea unui grafic care să permită verificarea stării de sănătate a tuturor procurorilor în funcție, astfel încât, până la finele anului 2020, toți procurorii din republică să fie supuși procedurii de verificare a stării de sănătate.
- 17.** Elaborarea și aprobarea modelului legitimației membrilor Consiliului Superior al Procurorilor.

**Ex-președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Mircea ROȘIORU